

2) Novela Zákonníka práce

zavedenie súbehu výpovednej doby a odstupného; rozšírenie práv dohodárov; zrušenie povinnosti odborov preukazovať reprezentatívnosť zastúpenia; obmedzenie reťazenia pracovných pomerov na dobu určitú

Zámer opatrenia: presadzovať rovnováhu uplatňovania práv a povinností vo vzťahu medzi zamestnancom a zamestnávateľom, ako aj vytváranie dôstojných pracovných podmienok s dôrazom na dohodu so sociálnymi partnermi

Obsah opatrenia:

- novela opätovne zavádza súbeh výpovednej doby a odstupného pre zamestnancov, ktorí vo firme odpracovali:
  - 2 až 5 rokov: 2m výpovedná doba + 1m odstupné
  - 5 až 10 rokov: 3m výpovedná doba + 2m odstupné
  - 10 až 20 rokov: 3m výpovedná doba + 3m odstupné
  - > 20 rokov: 3m výpovedná doba + 4m odstupné
- opatrenie obmedzuje reťazenie pracovných pomerov na dobu určitú; predĺženie je možné maximálne dvakrát v priebehu 2 rokov (doterajšia úprava povoľovala trikrát v priebehu 3 rokov)
  - konto pracovného času možno zaviesť len kolektívnou zmluvou alebo po dohode so zástupcami zamestnancov
- pracovný čas odložený na konte pracovného času sa môže vyrovnáť nadčasmi aj v období dlhšom ako 1 rok (max. 30 mesiacov)
- zákon prísnejšie definuje pojem závislej práce, kvôli obmedzeniu zneužívania iných foriem zamestnania pri riadnom pracovnom pomere
- novela prisudzuje dohodárom podobné výhody ako majú zamestnanci:
  - minimálnu mzdu (1,88 €/hod)
  - limitovaný počet odpracovaných hodín za týždeň a nárok na odpočinok
  - príplatky za prácu v noci a počas dní pracovného pokoja
  - ochranu pred neplatnou výpoveďou
- zákoník práce ruší povinnosť odborárov preukazovať, že zastupujú aspoň 30 % zamestnancov
- odborári na výkon funkcie znova získajú pracovné voľno a náhradu mzdy
- obmedzenie sa dotkne aj práce nadčas; pre vedúcich zamestnancov sa zníži limit z 550 hodín ročne na 400 hodín; ruší sa možnosť dohodnúť v kolektívnej zmluve nadčasy nad rámec zákonníka práce zrušenie možnosti predĺženia skúšobnej doby o 3 mesiace

Názory proponentov:

- nový zákoník zabezpečí zamestnancom dôstojnejšie pracovné podmienky; posilnené odbory budú môcť viac bojovať za práva zamestnancov
- zrovnoprávnenie dohodárov a zamestnancov zabráni zneužívaniu dohôd na maskovanie pracovného pomeru
- inšpektorát práce bude vďaka novej definícii závislej práce vedieť lepšie odhaliť zastreté zamestnanie, teda takzvaných živnostníkov z donútenia
- obmedzenie reťazenia pracovných pomerov na dobu určitú zvýši kvalitu práce na určitú dobu a zabezpečí uplatňovanie zásady nediskriminácie

Názory oponentov:

- zmeny v Zákonníku práce znižujú jeho flexibilitu, čím sťažujú vytváranie nových pracovných miest
- schválené opatrenia v kombinácii so zvýšením daní a odvodov v čase ekonomického útlmu zhorší celkovú kondíciu firiem
- súbeh výpovednej lehoty a odstupného predraží prepúšťanie, čo sa prejavilo v tom, že v záujme šetrenia niektoré firmy prepúšťali ešte pred koncom roka 2012; zvýšené náklady na prepúšťanie hlavne prinesú nižšiu ochotu zamestnávať nových pracovníkov
- posilnenie práv odborov sťažuje a predlži rozhodovaciu činnosť vedenia firmy

Primárny zdroj: Novela Zákonníka práce (č. 361/2012)

<http://www.nrsr.sk/web/Default.aspx?sid=zakony/zakon&MasterID=4137>

Stav opatrenia v legislatívnom procese: Schválené v NRSR 25.10.2012 v 3. čítaní; účinnosť od: 1.1.2013

Navrhovateľ: Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR